

Gorinchem, 31 augustus 2023

VOORSTEL BESTUUR WAARDLANDEN

Vergadering : 27 oktober 2023
Agendapunt : 5.0
Steller: : Randy van Os

Onderwerp : Halfjaarcijfers 2023 en begrotingswijziging 2023

Voorstel :
1. Kennis te nemen van de halfjaarcijfers 2023
2. In te stemmen met de begrotingswijziging 2023

Inleiding

De directeur informeert het bestuur over het financieel beheer door middel van een tussentijdse rapportage. Deze rapportage bestaat uit een exploitatieoverzicht over het verstreken tijdvak; een analyse van de uitkomsten ten opzichte van de begroting; een overzicht van de bestede investeringskredieten, en een toelichting hierop. Omdat er sprake is van een aantal grote afwijkingen ten opzichte van de primaire begroting 2023 vormen de halfjaarcijfers 2023 meteen de basis voor de begrotingswijziging 2023. De toelichtingen op de cijfers gelden in grote mate voor zowel de halfjaarcijfers als voor de begrotingswijziging 2023.

Beoogd effect

Het geven van inzicht met betrekking tot de realisatie over het 1^e halfjaar 2023. Aanpassen van de begroting 2023 zodat bij de jaarrekening door de externe accountant een goedkeurende verklaring met betrekking tot de begrotingsrechtmatigheid kan worden afgegeven.

Argumenten

De begroting 2023 is gebaseerd op de invoering van het nieuwe afval- en grondstoffenbeleid. Er zijn vier hoofdoorzaken van de budgettaire wijzigingen. De concept-begroting is op 13 april 2022 door het bestuur vastgesteld. Dat betekent dat de gegevens dateren uit februari 2022.

1. Op 7 juli 2022 heeft het bestuur besloten om de invoering van meerdere maatregelen uit te stellen. Dit heeft een grote impact op de verwachte inkomsten en uitgaven van de organisatie. Het later afsluiten van de containers en het later invoeren van diftar leidt tot meer restafval, minder herwinbare grondstoffen en een langere periode van misbruik van onze voorzieningen door ondernemers en inwoners van buurgemeenten.
2. In de eerste maanden van 2023 zien we de eerste effecten van de extra communicatie, het afsluiten van de ondergrondse containers in Hardinxveld-Giessendam en Gorinchem en de start van het team Toezicht & Handhaving. De hoeveelheid restafval loopt inmiddels terug.
3. De begroting 2023 is opgesteld voor de oorlog in de Oekraïne. Er werd rekening gehouden met een minimale inflatie. Helaas hebben wij te maken gekregen met enorme prijsstijgingen op onze bedrijfsmiddelen, brandstof en aftransport door HVC. Door de hoge inflatie is er ook een onverwacht grote loonkostenstijging geweest.
4. Als gevolg van de grote impact door de CAO stijging in 2023 is de post salarissen fors gestegen.
5. In februari 2022 waren nog niet alle financiële en organisatorische gevolgen van de maatregelen in de strategienota en het KplusV-rapport uitgewerkt. Als gevolg daarvan zijn daardoor niet alle maatregelen verwerkt in de begroting.

Kanttekeningen

- De vooruitblik op het lopende jaar is verwerkt in de begrotingswijziging 2023. De doorwerking van deze mutaties voor de komende jaren zullen in de begrotingswijziging 2024 en meerjarenraming 2025 tot en met 2027 worden verwerkt.
- In 2023 zijn meerdere maatregelen uit de strategienota uitgevoerd. Eind 2023 en begin 2024 zullen de meest ingrijpende maatregelen van start gaan. We gaan uit van grote effecten op het afvalscheidingsgedrag van onze inwoners. Maar we rekenen nu nog met aannames met grote onzekerheidsmarges. Pas eind 2024 ontstaat pas echt een goed beeld van wat de gemeenten in de komende jaren aan kosten kunnen verwachten.
- De kosten voor de DVO's voor de gemeente Gorinchem zijn in lijn met de jaarrekening 2022. Maar ten opzichte van de primaire begroting zijn ze fors gestegen. Hierover zijn wij met de gemeente in gesprek.

Financiën

In de navolgende tabellen zijn per gemeente de wijzigingen ten opzichte van de primaire begroting 2023 weergegeven, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen afvalinzameling en -verwerking en DVO's. Het tarief per aansluiting voor afvalinzameling stijgt met € 29,22 tot € 232,16. Het tarief voor afvalverwerking is nu vastgesteld op € 79,02. In de primaire begroting 2023 was voor de gemeenten Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam en Molenlanden rekening gehouden met invoering van Diftar waarbij een tarief voor afvalverwerking was begroot van € 62,72. Het tarief voor Vijfheerenlanden was € 86,33.

De totale kosten van de herziene begroting 2023 zijn (per gemeente):

Gemeente	Inzameling:	Verwerking:	Totaal:
Gorinchem	€ 4.187.702	€ 1.425.412	€ 5.613.114
Hardinxveld-Giessendam	€ 1.719.377	€ 585.242	€ 2.304.619
Molenlanden	€ 4.067.908	€ 1.384.636	€ 5.452.544
Vijfheerenlanden	€ 5.617.576	€ 1.912.113	€ 7.529.689
Totaal	€ 15.592.562	€ 5.307.404	€ 20.899.966

De meer - en minderkosten ten opzichte van de primaire begroting 2023 zijn:

Gemeente	Inzameling:	Verwerking:	Totaal:
Gorinchem	€ 527.105	€ 294.035	€ 821.140
Hardinxveld-Giessendam	€ 216.418	€ 120.724	€ 337.142
Molenlanden	€ 512.027	€ 285.623	€ 797.650
Vijfheerenlanden	€ 707.083	-€ 178.193	€ 528.890
Totaal	€ 1.962.633	€ 522.189	€ 2.484.822

De gevolgen van de diverse kostenstijgingen in 2023 hebben ook gevolgen voor de DVO's. De gevolgen voor de DVO's worden in de onderstaande tabellen weergegeven.

De totale kosten van de herziene begroting voor DVO's 2023 zijn (per gemeente):

Gemeente	Gorinchem	Hardinxveld- Giessendam	Molen- landen	Vijfheeren- landen	Totaal:
Straatreiniging uitvoering	€ 350.847	€ 52.195	€ 108.144	€ 170.067	€ 681.254
Straatreiniging verwerkingskosten	€ 166.967	€ 14.134	€ 786	€ 39.958	€ 221.845
Onkruidbestrijding	€ 492.294	€ 144.000			€ 636.294
Gladheidsbestrijding	€ 224.494				€ 224.494
Gorinchem extra	€ 477.863				€ 477.863
Graffity bestrijding	€ 10.000				€ 10.000
CTA en puin verwerkingskosten	€ 80	€ 12.589	€ 7.316	€ 25.548	€ 45.533
Totaal	€ 1.722.545	€ 222.919	€ 116.246	€ 235.572	€ 2.297.282

exclusief verwerkingskosten: € 2.029.904

De meer - en minderkosten ten opzichte van de primaire begroting 2023 zijn:

Gemeente	Gorinchem	Hardinxveld- Giessendam	Molen- landen	Vijfheeren- landen	Totaal:
Straatreiniging uitvoering	€ 5.477	€ 1.066	€ 3.651	-€ 65.417	-€ 55.224
Straatreiniging verwerkingskosten	€ 84.636	€ 3.545	-€ 4.608	€ 19.808	€ 103.381
Onkruidbestrijding	€ 250.634	-€ 1.301			€ 249.334
Gladheidsbestrijding	€ 22.675				€ 22.675
Gorinchem extra	€ 3.412				€ 3.412
Graffity bestrijding	€ 0				€ 0
CTA en puin verwerkingskosten	-€ 1.244	-€ 1.825	-€ 5.268	-€ 18.416	-€ 26.752
Totaal	€ 365.590	€ 1.485	-€ 6.225	-€ 64.026	€ 296.825

exclusief verwerkingskosten: € 220.196

Opmerking: De kosten voor uitvoering straatreiniging voor Vijfheerenlanden zijn afgenomen doordat de gemeente het areaal voor Waardlanden fors heeft verkleind.

Communicatie

Geen.

Vervolg

Na goedkeuring door het bestuur wordt de begrotingswijziging toegezonden aan de gemeenteraden voor hun zienswijzen, rekening houdend met de wettelijke termijnen.

Daarna volgt in december 2023 de definitieve vaststelling van de gewijzigde begroting door het bestuur. Vervolgens zenden wij de gewijzigde begroting aan de Provincie Zuid-Holland, in haar rol als toezichthouder.

Bijlagen

Analyse halfjaarcijfers en gewijzigde begroting 2023.

Bestuur Waardlanden : 27 oktober 2023

Agendapunt : 5.0

Onderwerp : Halfjaarcijfers 2023 en begrotingswijziging 2023

Het Bestuur van de 'Gemeenschappelijke Regeling Bedrijfsvoeringsorganisatie Reinigingsdienst Waardlanden'

b e s l u i t:

1. Kennis te nemen van de halfjaarcijfers 2023.
2. In te stemmen met de begrotingswijziging 2023.

Aldus besloten in de bestuursvergadering,
gehouden op 27 oktober 2023

de secretaris

[Ans Smits \(Oct 31, 2023 14:31 GMT+1\)](#)

Ans Smits

de voorzitter

J.A. Meerkerk

Bijlage

Financieel overzicht

Alle bedragen zijn in € 1.000

	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 1e helft 2023	Realisatie 1e helft 2023	Vershil 1e helft 2023	Gewijzigde Begroting 2023	Totaal verschil 2023
Lonen en salarissen	6434	7133	3566	3875	309	8214	1082
Inhuur derden	799	752	376	435	60	841	89
Overige personeelslasten	375	291	145	269	124	472	181
Afschrijvingen	1629	2756	1378	947	-432	1880	-877
Huisvestingskosten	945	916	458	564	107	1124	209
Kantoorkosten	450	687	343	323	-20	779	92
Voertuigkosten	2131	1774	887	1253	366	2532	758
Materieel	448	766	383	225	-158	575	-190
Bankkosten	2						
Rente	335	349	175	273	99	549	200
Overige kosten	1950	1411	705	1490	785	3437	2027
Verwerkingskosten	5866	6133	3067	3199	133	6574	441
Vennootschapsbelasting	1			-16	-16		
Telling lasten	21365	22966	11483	12839	1356	26978	4012
Algemene baten	14726	15440	7720	7834	114	17622	2183
Doorbelastingen	51	50	25	28	3	56	6
Overige baten	488	585	292	250	-42	785	200
Nedvang	403						
Verwerkingsopbrengsten	4874	5466	2733	2867	134	5922	456
KWD opbrengsten	1469	1426	713	750	37	1449	23
Telling baten	22011	22966	11483	11729	246	25835	2869
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	647			-1110	-1110	-1143	-1143
Toevoegingen en onttrekkingen reserves						1143	1143
Gerealiseerd resultaat	647			-1110	-1110		

Het verschil in de verwachte lasten over het jaar 2023 in vergelijking met de primaire begroting 2023 is ongeveer € 4 miljoen volgens de bovenstaande opstelling. Hierbij moet wel opgemerkt worden dat de lasten voor een bedrag van € 1.143.000 gedekt zullen gaan worden vanuit de bestemmingsreserve Diftar. De grootste afwijkingen ten opzichte van de primaire begroting 2023 zijn zichtbaar bij de lonen en salarissen, de afschrijvingen, de voertuigkosten en de overige kosten waarin ook de projectkosten Diftar zijn gerubriceerd.

Toelichting bij geconstateerde verschillen 1^e halfjaar en voorgestelde begrotingswijziging 2023.

LASTEN

Lonen en salarissen (1^e helft + € 309.000 / gewijzigde begroting + € 1.082.000)

De salariskosten 2023 voor het eerste halfjaar liggen **€ 309.000** boven de begroting.

- CAO gemeenten:
De voor 2023 afgesloten CAO gemeenten veroorzaakt op jaarbasis een overschrijding van de begroting met € 466.000, wat voor de eerste helft 2023 neerkomt op € 233.000.
- Strategienota en KplusV-rapport:
De formatie-uitbreiding als gevolg van besluitvorming over de strategienota en het KplusV-rapport was nog niet volledig meegenomen in de primaire begroting. In de loop van 2022 en 2023 zijn hier de volgende functies (totaal 9,5 FTE) bijgekomen, te weten 0,7 fte juridische ondersteuning, 1 fte administratieve ondersteuning, 4 fte handhaving en 0,9 fte milieucoach, 1 fte educatie, 0,9 fte ondersteuner communicatie en 1 fte juridisch administratieve ondersteuning handhaving. De totale extra kosten in 2023 hiervoor zijn € 726.000, waarvan in het 1^e half jaar € 267.000 verwerkt is.
- Doordat niet alle nieuwe functies per 1 januari 2023 waren ingevuld zullen de kosten in het tweede halfjaar hoger zijn dan in het eerste halfjaar. Per 1 juli 2023 zijn er nog de volgende openstaande vacatures (5 medewerkers milieustraten, 1 medewerker informatiemanagement en 1 kwaliteitscontroleur). Deze vacatures leiden tot een (afnemende) onderschrijding op de salarissen.

Voor geheel 2023 wordt als gevolg van de hiervoor genoemde ontwikkelingen rekening gehouden met een **verhoging** van de begroting voor salariskosten met **€ 1.082.000**.

Inhuur derden (1^e helft + € 60.000 / gewijzigde begroting + € 89.000)

De kosten inhuur derden overschrijden in het eerste halfjaar de begroting met **€ 60.000**.

In 2023 is er nog sprake van inhuur op overheadfuncties, dit betreft voornamelijk inhuur ten behoeve van de afdelingen Uitvoering en Informatiemanagement (Financiën en ICT). Het betreft in de meeste gevallen tijdelijke ondersteuning bij de implementatie van nieuwe systemen en werkprocessen. De belangrijkste oorzaken van verschillen in het eerste halfjaar van 2023 zijn:

- Voor Informatiemanagement is geen budget voor inhuur opgenomen. Vanwege vertrek van een ervaren informatiemanager in de tweede helft van 2022 is een externe informatiemanager aangetrokken (1^e half jaar € 47.000). Er is nog een rekening binnengekomen voor juridisch advies in april/mei 2022 (kosten € 22.000). Daarnaast is sprake in 2023 van externe inzet op ICT om zorg te dragen voor een stabiele ICT infrastructuur waarin applicaties goed op elkaar zijn afgestemd in een goed beveiligde omgeving en waarin nieuwe applicaties moeiteloos kunnen worden toegevoegd (1^e halfjaar € 48.000).
- Voor Planvorming is geen budget voor inhuur opgenomen. In 2023 heeft externe inzet plaatsgevonden voor het aanpassen van bedrijfsprocessen (1^e halfjaar € 42.000);
- Voor Publiekszaken is minder uitgegeven op het budget (1^e halfjaar € 37.000). In plaats van inhuur externe medewerkers voor de communicatie heeft invulling via dienstverband plaatsgevonden;
- Voor Uitvoering heeft inzet plaatsgevonden voor een externe teamleider BOR (1^e halfjaar € 30.000). Daarnaast is externe inhuur gepleegd om de processen van het KCC te verbeteren (1^e halfjaar € 25.000). Voor inhuur voor teams Milieustraten, Inzameling, BOR en Materieel is het 1^e halfjaar € 196.000 uitgegeven, wat een onderschrijding betekent van -/- € 122.000).

Voor geheel 2023 wordt als gevolg van de hiervoor genoemde ontwikkelingen rekening gehouden met een **verhoging** van de begroting voor inhuur derden met **€ 89.000**.

Overige personeelslasten (1^e helft + € 124.000 / gewijzigde begroting + € 181.000)

In het eerste halfjaar heeft een overschrijding plaatsgevonden van € 124.000 op de overige personeelslasten.

- De kosten van werkkleding zijn hoger door uitbreiding van het personeel (€ 10.000);
- De opleidingskosten zijn in het eerste halfjaar hoger dan begroot (€ 40.000). Naast de reguliere opleidingskosten voor veilig werken, bhv en rijbewijzen zijn uitgaven gedaan voor training agressie & geweld (€ 21.000), KAM coördinator en KCA. Alle medewerkers in de buitendienst en bij het KCC hebben de training agressie & geweld gevolgd. Uit het medewerkerstevredenheidsonderzoek van 2022 bleek dat medewerkers erg ongerust zijn over geweldstoename tijdens de uitoefening van hun werk. Hieraan wordt nu extra aandacht besteed.
- Bovenstaande afwijkingen zijn het resultaat van een structureel ontoereikend budget voor overige personeelskosten. Met de personeelsuitbreidingen is onvoldoende rekening gehouden met het feit dat formatie-uitbreiding tot meer kostenstijgingen leidt, dan alleen salariskosten en huisvesting.

Voor geheel 2023 wordt als gevolg van de hiervoor genoemde ontwikkelingen rekening gehouden met een **verhoging** van de begroting voor overige personeelslasten met € 181.000. Deze verhoging wordt voor een bedrag van € 44.000 gedekt door een verlaging van de begrote post onvoorzien.

Afschrijvingen (1^e helft - € 432.000 / gewijzigde begroting - € 876.585)

In het eerste halfjaar blijven de afschrijvingslasten met € 432.000 achter bij de begroting.

- De afschrijvingslasten voor huisvesting zijn in het eerste halfjaar € 38.000 hoger met name als gevolg van de overschrijding van de investering van het Ecopark in Groot Ammers 2022.
- De afschrijvingslasten van voertuigen zijn € 110.000 lager omdat we de effecten van diftar willen afwachten en daardoor de oude voertuigen langer laten doorrijden. Zo voorkomen we de kans dat er verkeerde keuzes ten aanzien van voertuigtypen worden gemaakt. Dit beleid is al in 2020 ingezet. We zien als effect hiervan wel dat de voertuigkosten als gevolg van meer onderhoud een stuk hoger zijn. Dit wordt ook benoemd bij de onderbouwing van de voertuigkosten.
- De overige afschrijvingslasten (met name materieel/containers) zijn aanzienlijk lager doordat de afschrijvingen starten na invoering diftar. De primaire begroting ging uit van een aanvang op 1 januari 2023.

Voor geheel 2023 wordt als gevolg van de hiervoor genoemde ontwikkelingen rekening gehouden met een **verlaging** van de begroting voor afschrijvingen met € 876.585.

Huisvestingskosten (1^e helft + € 107.000 / gewijzigde begroting + € 209.000)

In het eerste halfjaar overschrijden de huisvestingskosten de begroting met € 107.000.

- De huurgelden van de milieustraten zijn tussen de 10-15% geïndexeerd en daardoor € 28.000 hoger dan begroot.
- De energiekosten zijn € 20.000 hoger als gevolg van het door de RVO stopzetten van subsidie voor de energielevering van de zonnepanelen.
- De overige huisvestingskosten zijn € 44.000 hoger in het eerste halfjaar door diverse kosten. Het budget in de primaire begroting 2023 was ontoereikend en is bijgesteld op basis van realisatie van voorgaand jaar. In het eerste halfjaar hebben we kosten gehad voor het vervangen megablokken groenafval Groot-Ammers, kosten voor onderzoek Vastgoed /MJOP, een aanpassing van de vergaderruimte (vluchtroute) en kosten voor beveiliging.
- De onderhoudskosten huisvesting zijn € 24.000 hoger door voornamelijk een hogere dotatie voorziening groot onderhoud (€ 17.000), als gevolg van een aanpassing van de voorziening eind 2022 (jaareffect +€ 34.000).
- De verzekeringskosten zijn € 9.000 lager dan begroot.

Voor geheel 2023 wordt als gevolg van de hiervoor genoemde ontwikkelingen rekening gehouden met een **verhoging** van de begroting voor huisvestingskosten met € 209.000.

Kantoorkosten (1^e helft - € 20.000 / gewijzigde begroting + € 92.000)

De kantoorkosten blijven in het eerste halfjaar met **€ 20.000** achter bij de begroting. De belangrijkste verklaringen voor dit verschil zijn:

- De automatiseringskosten zijn € 81.000 hoger dan begroot vanwege inhuur ondersteuning ERP Guide (+€ 11.000), toename inzet Aspect vanwege uitbreiding formatie en daarmee ondersteuning en extra hardware (€ 30.000). Daarnaast zijn kosten voor Diftar nog onder deze post verantwoord (€ 28.000) maar behoren toe aan het project Diftar;
- De communicatiekosten lopen achter op begroot (-/- € 34.000) maar zijn wel in lijn met voorgaand jaar. De jaarbegroting ad € 100.000 wordt gehandhaafd vanwege nog uit te voeren projectcommunicatie.
- De post advieskosten bestaat uit kosten inzet op strategisch vastgoed plan, analyse milieustraat, visie duurzaam wagenpark (+€ 40.000);
- De overige bedrijfsuitvoeringskosten (post onvoorzien) zorgen voor een onderschrijding met € 113.000. Op jaarbasis wordt de post onvoorzien voor 2023 met € 125.000 verlaagd.

Voor geheel 2023 wordt als gevolg van de hiervoor genoemde ontwikkelingen rekening gehouden met een **verhoging** van de begroting voor kantoorkosten met **€ 92.000**, wat dus vooral te verklaren is door kosten van ERP Guide, Aspect en advieskosten.

Voertuigkosten (1^e helft + € 366.000 / gewijzigde begroting + € 758.000)

In het eerste halfjaar overschrijden de voertuigkosten de begroting met **€ 366.000**.

Dit wordt met name verklaard door:

- De onderhoudskosten zijn € 225.000 hoger. We hebben te maken met forse prijsstijgingen, die ook al in 2022 waarneembaar waren.
- Ook zijn de brandstofkosten substantieel hoger dan verwacht. De Europese aanbesteding voor brandstof heeft hierin geen verandering gebracht (+ € 83.000). De verwachting voor de 2^e helft 2023 zijn extra 10% hogere kosten vanwege stijging tarieven. Totaal jaareffect + € 210.000.
- De post overige voertuigkosten is hoger (€ 36.000) door de huur van een veegmachine in eerste kwartaal (+€ 17.000), inzet draaiuren kraan (+€ 11.000), ombouw weegbrug (+€ 8.000).

Voor geheel 2023 wordt als gevolg van de hiervoor genoemde ontwikkelingen rekening gehouden met een **verhoging** van de begroting voor voertuigkosten met **€ 758.000**.

Materieel (1^e helft - € 158.000 / gewijzigde begroting - € 190.000)

De kosten van materieel (containers) zijn in het eerste halfjaar **€ 158.000** lager dan begroot als gevolg van het uitstel invoering van de strategienota.

Voor geheel 2023 wordt als gevolg van de hiervoor genoemde ontwikkelingen rekening gehouden met een **verlaging** van de begroting voor kosten van materieel met **€ 190.000**. Hierbij houden we rekening met de hogere uitgaven (€ 120.000) voor onderhoud en reparatie van de wijkverzamelcontainers in de 2^e helft 2023 conform strategienota.

Rente (1^e helft + € 99.000 / gewijzigde begroting + € 200.000)

De rentekosten overschrijden in het eerste halfjaar de begroting met **€ 99.000**. Dit wordt veroorzaakt doordat er meer geldleningen zijn aangetrokken met betrekking tot investeringen 2022 (inhaaleffect) tegen een hoger rentepercentage, maar ook de geldleningen voor investeringen 2023 zijn belast met een hogere rente.

Voor geheel 2023 wordt als gevolg van de hiervoor genoemde ontwikkelingen rekening gehouden met een **verhoging** van de begroting voor rentelasten met **€ 200.000**.

Overige kosten (1^e helft + € 785.000 / gewijzigde begroting + € 2.027.000)

- In het eerste halfjaar overschrijden de overige kosten de begroting met **€ 785.000**. Een overschrijding met € 83.000 komt voort uit de kosten voor aftransporten door de HVC. Deze kosten zijn in 2023 met 15,5% gestegen. Voor heel 2023 wordt een overschrijding van € 166.000 verwacht.
- Overige uitvoeringskosten veroorzaken een overschrijding met € 47.000, onder andere als gevolg van een prijsverhoging van 10% voor inzamel- en overslagkosten voor glas.
- De projectkosten overschrijden in het eerste halfjaar de begroting met € 445.000. Vanuit de resultaatbestemming 2022 is een budget van € 1.143.000 beschikbaar voor de projectkosten Diftar. In de begrotingswijziging 2023 wordt dit bedrag toegevoegd aan het budget projectkosten met als dekking de aanwending van de bestemmingsreserve Diftar. Op jaarbasis wordt per saldo op de post projectkosten Diftar een overschrijding verwacht van € 250.000. De belangrijkste meerkosten zijn:
 - Het nieuwe bestuur heeft besloten tot versterking van de communicatie. Hierdoor is het project “samen afvalvrij” gestart. De kosten bedragen € 75.000,.
 - De invoering van milieupassen en diftar hebben een veel grotere impact op de informatisering dan vooraf gedacht. Dit heeft geleid tot extra noodzakelijke ICT ondersteuning € 73.000 en € 102.000 voor applicatiekosten. Met deze kosten was onvoldoende rekening gehouden in de strategienota. Hiervoor wordt een separaat bestuursvoorstel gemaakt.
- De DVO uitvoeringskosten veroorzaken in het eerste halfjaar een overschrijding met € 209.000, vooral door niet begrote inhuurkrachten voor de onkruidvoorziening in Gorinchem. Voor heel 2023 wordt een overschrijding van € 385.000 verwacht. Hierover vindt overleg met de gemeente Gorinchem plaats.

Voor geheel 2023 wordt als gevolg van de hiervoor genoemde ontwikkelingen rekening gehouden met een **verhoging** van de begroting voor overige kosten met **€ 2.027.000**. Hiervan wordt € 1.143.000 gedekt door een aanwending van de reserve Diftar (zie onderdeel mutaties reserves).

Verwerkingskosten (1^e helft + € 133.000 / gewijzigde begroting + € 441.000)

In het eerste halfjaar overschrijden de verwerkingskosten de begroting met **€ 133.000**.

De tonnages in de primaire begroting zijn gebaseerd op invoering van Diftar in drie gemeenten. De verwachting was dat een aantal afvalstromen, waaronder grof en fijn huishoudelijk restafval, fors zouden afnemen. Het invoeren van Diftar is uitgesteld naar 2024, waardoor de begrote afnames niet hebben plaatsgevonden.

Voor geheel 2023 wordt als gevolg van de hiervoor genoemde ontwikkelingen rekening gehouden met een **verhoging** van de begroting voor verwerkingskosten met **€ 441.000**.

- In verband met uitstel diftar zijn er nog geen opbrengsten op de milieustraten ad € 150.000.
- De ten opzichte van de begroting 2023 fors hogere hoeveelheid grof huishoudelijk afval is de voornaamste reden dat de kosten van, via de milieustraten, ingezamelde stromen de begroting met € 383.524 overschrijden.

Het is te vroeg voor conclusies over de effecten van de maatregelen die genomen zijn in het eerste half jaar van 2023. Dat heeft onder andere te maken met de lange verwerkingstijd van gegevens van de afvalverwerking. De eerste trends zijn wel in lijn met ervaringen van andere gemeenten. Het communiceren over het nieuwe beleid zet een deel van de inwoners al aan tot gedragswijziging. Hierdoor gaan ze beter afval scheiden, maar ook nog snel naar de milieustraat voordat er betaalstromen worden ingevoerd.

Vennootschapsbelasting

Als gevolg van een teruggaaf van vennootschapsbelasting uit 2019 is er in het eerste half jaar een opbrengst van **€ 16.000**.

BATEN

Algemene baten (1^e helft + € 114.000 / gewijzigde begroting + € 2.206.000)

De algemene baten bestaan uit de bijdragen en de DVO's van de gemeenten aan Waardlanden. Deze bijdragen worden via bevoorschotting maandelijks in rekening gebracht. In het eerste halfjaar is er een kostenoverschrijding van DVO's van **€ 114.000**, waardoor de geboekte algemene baten ook hoger zijn dan begroot. Voor geheel 2023 wordt een stijging van de algemene baten begroot van **€ 2.206.000**. Verder is er ook sprake van een verhoging van de DVO bijdragen met **€ 220.196** (exclusief kosten verwerking).

Overige baten (1^e helft - € 42.000 / gewijzigde begroting + € 200.000)

In het eerste halfjaar blijven de overige baten met **€ 42.000** achter op de begroting. Dit komt vooral door een begrote dividendontvangst, die pas in het tweede halfjaar ontvangen wordt. Op jaarbasis wordt een stijging van de overige baten begroot van **€ 200.000**.

De verklaringen voor deze stijging zijn inkomsten door toepassing van bestuursdwang bij handhaving van € 72.000 en een hogere dividenduitkering 2022 van € 95.000 vanuit Waardlanden Reinigingsbedrijf BV. Verder is er sprake van extra baten door werkzaamheden voor derden, verkoop brandstoffen, verkoop bedrijfsmiddelen en een bijdrage vanuit het Afvalfonds voor zwerfvuilbestrijding (totaal € 33.000).

Verwerkingsopbrengsten (1^e helft + € 134.000 / gewijzigde begroting + € 456.000)

Deze post heeft betrekking op de voorschotten verwerkingskosten van de gemeenten en op opbrengsten kunststof, glas, papier, textiel en overige.

Bij het opstellen van de begroting was de aanname dat de invoering van diftar in drie gemeenten een sterk positief effect zou hebben op de verwerkingsopbrengsten, vooral bij PMD en papier.

In het eerste halfjaar overschrijden de verwerkingsopbrengsten de begroting met **€ 134.000**.

Voor geheel 2023 wordt als gevolg van de hiervoor genoemde ontwikkelingen rekening gehouden met een **verhoging** van de verwerkingsopbrengsten met **€ 456.000**. Dit wordt voornamelijk verklaard door een hogere vergoeding afvalverwerking gemeenten van € 522.189. Vanuit de DVO straatreiniging houden we ook rekening met een hogere vergoeding verwerkingskosten van € 76.628. Totaal wordt van de gemeenten een hogere vergoeding voor verwerking ontvangen van **€ 598.817**. Zie ook de tabellen bij de paragraaf Financiën van dit voorstel.

Doordat de ingezamelde hoeveelheid PMD fors lager is dan begroot ontstaat hier een nadelig effect op de opbrengst van **€ 157.766**. Tot slot ontstaan bij de overige stromen verschillen tot een per saldo positief effect op de opbrengst van **€ 14.949**.

Mutaties reserves

Bij de resultaatbestemming 2022 is besloten om een bedrag van € 1.143.000 toe te voegen aan de bestemmingsreserve Diftar. Dit betrof eenmalig begrote kosten voor de invoering van Diftar die als gevolg van het uitstel met een jaar niet in 2022 maar in 2023 worden gerealiseerd. Dit bedrag is toegevoegd aan de projectkosten 2023 in deze gewijzigde begroting en ter dekking wordt het bedrag onttrokken aan de bestemmingsreserve Diftar.

Afvalstromen

De afvalstromen in de primaire begroting 2023 zijn gebaseerd op de invoering diftar in drie gemeenten per 1 januari 2023. Doordat de invoering is uitgesteld tot 2024 zijn er bij de huishoudelijke inzamelstromen grote verschillen te zien ten opzichte van de primaire begroting. Uiteindelijk is er wel sprake van een lagere hoeveelheid, zowel ten opzichte van de primaire begroting 2023 als werkelijk 2022. Financieel ontstaat er bij deze stromen een kleine overschrijding van ruim € 16.000.

Ook bij de milieustraten zijn grote verschillen zichtbaar, zoals B-hout, tuinafval, grof huishoudelijk afval en puin. Deze verschillen ontstaan ten opzichte van de primaire begroting 2023 maar de hoeveelheden bij deze stromen zijn wel in lijn met de realisatie 2022. De geplande inkomsten voor betaalstromen worden niet gerealiseerd.

AFVALSTROMEN	Hoeveelheden				Tarief		Kosten		
	Realisatie 2022	Primaire begroting 2023	Prognose 2023	Verschil	Primaire begroting 2023	2eKW 2023	Primaire begroting 2023	Prognose 2023	Verschil
Milieustraten									
AEEA	841	902	894	-8	-€ 95	-€ 105	-€ 85.670	-€ 90.213	-€ 4.543
Asbest	107	149	97	-51	€ 180	€ 213	€ 26.755	€ 18.328	-€ 8.427
Banden	49	69	53	-16		€ 32	€ 0	€ 3.385	€ 3.385
B-Hout	5.979	3.448	6.180	2.732	€ 38	-€ 17	€ 129.296	€ 62.518	-€ 66.778
C-Hout	903	537	910	373	€ 79	€ 49	€ 42.132	€ 54.195	€ 12.063
Tuinafval	4.077	1.619	3.500	1.881	€ 33	€ 33	€ 53.439	€ 116.184	€ 62.745
Dakbedekking	184	194	205	11	€ 280	€ 288	€ 54.376	€ 58.977	€ 4.601
Drukhouders	10	9	10	1	€ 2.000	€ 3.602	€ 17.280	€ 27.176	€ 9.896
EPS	18	10	30	20	€ 170	€ 80	€ 1.638	€ 4.175	€ 2.537
Frituurvetten	19	20	24	3	-€ 350	-€ 844	-€ 7.075	-€ 17.225	-€ 10.150
Gips	709	724	750	27	€ 65	€ 100	€ 47.037	€ 72.321	€ 25.284
Glas (Vlak)	196	79	189	110	€ 16	€ 29	€ 1.262	€ 3.715	€ 2.453
Grof Huishoudelijk Afval	4.053	2.265	4.219	1.954	€ 215	€ 216	€ 487.067	€ 870.591	€ 383.524
Klein Chemisch Afval	207	205	226	21	€ 600	€ 830	€ 123.057	€ 149.512	€ 26.455
Kunststof/Pvc	500	630	499	-131	€ 120	€ 70	€ 75.594	€ 41.294	-€ 34.300
Matrassen	170	189	175	-14	€ 390	€ 360	€ 73.644	€ 63.032	-€ 10.611
Metaal	779	957	841	-116	-€ 200	-€ 326	-€ 191.414	-€ 271.271	-€ 79.857
Papier	670	653	717	64	-€ 30	-€ 72	-€ 19.585	-€ 53.119	-€ 33.534
Puin	9.113	5.827	8.984	3.158	€ 8	€ 7	€ 43.700	€ 65.186	€ 21.486
Tapijt	0	0	32	32	€ 0	€ 165	€ 0	€ 5.283	€ 5.283
Totaal milieustraat	28.584	18.484	28.535	10.051			€ 872.534	€ 1.184.046	€ 311.511
Milieuparken									
Glas	2.679	3.702	2.730	-972	-€ 45	-€ 27	-€ 156.820	-€ 72.284	€ 84.536
Papier	925	800	972	172	-€ 30	-€ 75	-€ 24.000	-€ 72.635	-€ 48.635
Kunststof	0	0	0	0	€ 0		€ 0	€ 0	€ 0
Totaal milieuparken	3.604	4.502	3.702	-800			-€ 180.820	-€ 144.919	€ 35.901
Huishoudelijk									
Fijn huishoudelijk afval	32.793	21.933	30.128	8.195	€ 122	€ 123	€ 3.227.769	€ 3.627.722	€ 399.954
GFT	15.800	22.140	15.762	-6.379	€ 78	€ 79	€ 1.588.205	€ 1.249.351	-€ 338.854
Grof Huishoudelijk	957	827	1.020	193	€ 175	€ 181	€ 144.725	€ 184.607	€ 39.882
PMD	1.492	3.332	1.408	-1.924	-€ 240	-€ 245	-€ 650.035	-€ 492.269	€ 157.766
7 Papier (verenigingen)	5.976	7.570	5.986	-1.584	-€ 30	-€ 75	-€ 227.100	-€ 445.825	-€ 218.725
8 Papier (verenigingen)	5.924	7.570	5.986	-1.584	€ 30	€ 30	€ 227.100	€ 203.220	-€ 23.880
Totaal huishoudelijk	57.018	55.802	54.304	-1.498			€ 4.310.663	€ 4.326.805	€ 16.142
Textiel (factuur AVRES)							-€ 67.163	-€ 58.528	€ 8.635
Opbrengst milieustraat							-€ 150.000	€ 0	€ 150.000
Totaal tonnen/bedrag	89.206	78.788	86.541	7.753			€ 4.785.215	€ 5.307.404	€ 522.189

Gemiddelde verwerkingskosten:

Primaire begroting: € 4.785.215 / 67.163 huishoudens is gemiddeld € 71,24, waarbij het tarief voor Gorinchem, Hardinxveld-Giesendam en Molenlanden was vastgesteld op € 62,72 en voor Vijfheerenlanden op € 86,39.

Bijgestelde begroting: € 5.307.404 / 67.163 huishoudens is gemiddeld € 79,02.

Overzicht transacties geldleningen

In de eerste helft van 2023 zijn vijf geldleningen afgesloten voor in totaal € 7.200.000. Hiervan hebben drie leningen betrekking op gedane investeringen in 2022 voor totaal € 5.200.000. Het gemiddelde rentepercentage bedraagt 3,4% (begroot was 1,6%).

In augustus 2023 is een zesde geldlening ontvangen van € 1.000.000. Voor de resterende periode in 2023 is voor de geplande investeringen € 2.000.000 aan leningen benodigd. Dit is inclusief de extra investeringsbehoefte van € 555.288, die we in een separaat bestuursvoorstel zullen verwerken.

Onderbouwing investeringen

Huisvesting

In de primaire begroting is de plaatsing van de put in de werkplaats opgenomen. Uitvoering heeft voor het grootste deel plaatsgevonden in eerste helft 2023 (€ 212.000). Voor het 2^e halfjaar worden nog kosten verwacht tot een bedrag van € 26.500.

Verder zijn in het 1^e halfjaar werkzaamheden gefactureerd voor het gebouw en terrein Groot Ammers (€ 89.000) en zijn rijplaten aangebracht op het terrein Boezem 3 (€ 18.500).

Wijkverzamelcontainers

Geen bijzonderheden. *ICT/Software*

De geplande investering in de urenregistratie is uitgevoerd in het 1^e halfjaar 2023. Voor de nieuwe activiteit handhaving heeft een investering plaatsgevonden in een zaakstelsel van € 14.000. De investering van € 11.000 in een urenstelsel vindt in de tweede helft van 2023 plaats.

Inventaris

Voor de werkplaats is een hefbrug aangeschaft (€ 18.000).

Voertuigen

Binnen de inzamelauto's worden twee achterladers aangeschaft tot een totaal bedrag van € 450.000. Een zijlader (€ 295.000), een haak- kraanauto (€ 300.000) en een veegmachine (€ 225.000) zijn in bestelling.

Er is een veegbus aangeschaft in het 1^e halfjaar voor een bedrag van € 24.000.

Voor het 2^e halfjaar 2023 staat de investering in strooimachines nog op de planning (€ 32.500).

Binnen de (sub-)groep dienstauto's en overige voertuigen zijn in het 1^e halfjaar 2023 een bestelbus (€ 33.000), 2 voertuigen voor het team Toezicht & Handhaving (€ 112.000) en 2 bussen (€ 93.000) aangeschaft.

Afzet-wisselcontainers

Geen bijzonderheden..

Brengstation (en dergelijke)

Geen bijzonderheden.

Strategienota

Geen bijzonderheden.